

Zasady latynizacji pisma birmańskiego

Birmański (należący do grupy tybeto-birmańskiej języków sino-tybetańskiej rodziny językowej) posługuje się pismem sylabicznym, zapożyczonym z południowego wariantu indyjskiego pisma brahmi. Pismo to dostosowano do oddawania charakterystycznej dla języka birmańskiego sylabotoniczności: samogłoski, zarówno ustne jak i nosowe, zależnie od tego, który z czterech tonów przedstawiają, zapisuje się inaczej – przy użyciu innego, standardowego zestawu grafemów. Samogłoski posiadają w tym piśmie osobne znaki jedynie na początku wyrazów; znaki spółgłoskowe przedstawiają sylaby złożone z danej spółgłoski (lub grupy spółgłosek) i samogłoski *a*. Przedstawieniu innych samogłosek służą odpowiednie znaki diakrytyczne dodawane do podstawowego znaku sylabicznego (przed lub po nim), niekiedy jego modyfikacje.

Dla nazw geograficznych zapisywanych w oryginale pismem birmańskim zalecany jest system latynizacji BGN/PCGN z 1970 r. Polska transkrypcja fonetyczna nie jest zalecana przy latynizacji birmańskich nazw geograficznych.

	transliteracja		transliteracja
က	ka, ga ¹	ပ	pa, ba ¹
ခ	ka, ga ¹	ဗ	ba
ဂ	ga	ဘ	ba
ဃ	ga	မ	ma
င	nga	ယ	ya
စ	sa, za ¹	ရ	ya
ဆ	sa, za ¹	လ	la
ဇ	za	ဝ	wa
ဈ	za	သ , သာ ²	tha
ည , ည ²	nya	ဟ	ha
ဋ , ဋ	ta, da ¹	ဠ	la
ဌ	ta, da ¹	အ	a, – ³
ဍ	da	အာ , ဘာ , ဝါ	a
ဎ	da	အား , ဘား , ဝါး	a
ဏ	na	ဣ	i
တ	ta, da ¹	ဤ	i
ထ	ta, da ¹	အိ , ဝိ	i
ဒ	da	အီ , ဝီ	i
ဓ	da	အီး , ဝီး	i
န	na	ဥ	u
ပ	pa, ba ¹	ဦ	u

ငြီး	transliteracja u	ခြေ	transliteracja cha, gya ¹
အု , ို , ို	u	ချ	cha, gya ¹
အူ , ို , ို	u	နှ	hna
အူး , ို , ို	u	ရှ	sha
၏	e	ရွှါ	shwa
ဇ	e	◌်	-an, -n
အေ , ဇေ	e	◌း	-
အေး , ဇေး	e	◌း	-
အော့ , ဇော့	e	င့ ⁴	-
အယ် , ဝယ်	-è	ဇ့	in-
အဲ , ဝဲ	è	◌တ်	-et
အဲ့ , ဝဲ့	è	◌်	-et
အိုဝ် , ဝိုဝ် , ဝို	o	◌ဝ်	-in
အိုဝ်း , ဝိုဝ်း , ဝို	o	◌စ်	-it
အိုဝ်း , ဝိုဝ်း , ဝို	o	◌စ်	-it
အော်	aw	◌ပ်	-i, -in, -e
အဝ်	aw	◌ပ်	-in
အော် , ဝော်	aw	◌တ်	-at
အော့ , ဝော့	aw	◌တ်	-at
အော့ , ဝော့ , ဝော့	aw	◌တ်	-an
ယံ	-y	◌တ်	-at
ယံ	-y	◌စ်	-at
ဝံ	-w	◌န်	-an
ဟံ	h-	◌ပ်	-at
ယံ	-yw	◌မ်	-an
ယော့	-yw	◌ပ်	-an
ယံ	-yh	◌ယ်	-at
ယော့	-yh	◌ယ်	-at
ဝံ	-wh	◌ဒ်	-at
ယော့	-ywh	◌မ်	-at
ယော့	-ywh	◌ပ်	-eik

	transliteracja		transliteracja
◌င	-ein	◌တိ	-it
◌င့	-eik	◌တိာ်	-auk
◌တိာ်	-ein	◌တင်	-aung
◌တိာ်	-eik	◌တိာ်	-aik
◌ဒိ	-eik	◌တိာ်	-aing
◌ဒိာ်	-eik	◌တိာ်	-aing
◌နိ	-ein	◌တိာ်	-aing
◌ငါ	-eik	◌တိာ်	-ut
◌ဒါ	-ein	◌နိာ်	-un
◌တိာ်	-eik	◌တိာ်	-ut
◌	-ein	◌ဒိာ်	-un
◌တိာ်	-ôk	◌	-un
◌တိာ်	-ôk	◌တိာ်	wut
◌တိာ်	-ôn	◌တိာ်	wut
◌တိာ်	-ôk	◌တိာ်	wut
◌ဒိ	-ôk	◌နိာ်	wun
◌နိ	-ôn	◌ဒိာ်	wun
◌ငါ	-ôk	◌	wun
◌ဒါ	-ôn	◌တိာ်	wut
◌	-ôn		

znak • oznacza dowolną spółgłoskę

¹ po samogłoskach lub spółgłoskach nosowych

² zapis stosowany na końcu sylaby

³ przeważnie nie podaje się na początku wyrazu

⁴ znak końca sylaby (znak braku samogłoski)

Uprozczone zasady wymowy koreańskiej birmańskiej:

- *ny* wymawia się jak *n*
- *y* wymawia się jak *j*
- *th* zachowuje przydechowy charakter (t^h)
- *è* wymawia się jak *e*
- *aw* wymawia się jak *o*
- zbitkę spółgłoskową *ky* wymawia się jak *cz*
- zbitkę spółgłoskową *gy* wymawia się jak *dż*
- zbitkę spółgłoskową *ch* wymawia się jak *cz*
- zbitkę spółgłoskową *sh* wymawia się jak *sz*
- zbitkę spółgłoskową *yw* wymawia się jak *jw*
- spółgłoska *h* poprzedzająca spółgłoski zwarte na początku wyrazów jest wymawiana
- typowe końcówki sylab wymawia się następująco: *aik* jak *aj*, *aing* jak *ajn*, *at* jak *a*, *auk* jak *au*, *aung* jak *aun*, *eik* jak *ej*, *ein* jak *ejn*, *et* jak *e*, *it* jak *i*, *ôk* jak *o*, *ôn* jak *on*, *wan* jak *un*